

???

???

kunnan

energiatehokkuussopimuksen

toimintasuunnitelma vuosille

2019 – 2025

Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalle vähähiilisillä ja resurssiviisailta ratkaisuilta (VÄRE) –hanke

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	2
1. JOHDANTO.....	3
2. SOPIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	3
3. ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEN TOMEENPANON ORGANISOINTI	3
4. TOIMENPITEET JA VELVOITTEET	4
5. Kunnan sopimuskauden tavoitteita ja toimenpiteitä.....	4
5.1. Tilapalvelut (kiinteistöjen energiankäyttö ja energiatehokkuustoimenpiteet).....	4
5.2. Kuntatekniikka	4
5.3. Vesilaitos.....	5
5.4. Rakennusvalvonta	5
5.5. Kaavoitus	5
5.6. Varhaiskasvatus, opetus ja työtoimintapalvelut	5
5.7. Ateriapalvelut	5
5.8. Jätehuollon energiankäyttö ja energiatehokkuustoimenpiteet.....	5
5.9. Hankinnat	6
5.10. Kunnantytäryhtiöt	6
6. ENERGIATEHOKKUUDEN RAPORTOINTI	6
7. TOIMINTASUUNNITELMAN PÄIVITYS.....	6

1. JOHDANTO

Kuntien energiatehokkuusohjelma on ensisijainen keino täyttää EU:n Energiatehokkuusdirektiivissä (2012/27/EU) antamat suhteellisen tiukat energiatehokkuusvelvoitteet. Järjestelmä on vapaaehtoinen vaihtoehto uudelle kansalliselle lainsäädännölle tai muille uusille pakkokeinoille energian säästämiseksi. Kattava vapaaehtoinen energiatehokkuussopimustoiminta on käynnistynyt Suomessa jo vuonna 1997 Energiansäästösopimuksena. Sopimuskausi 2017 -2025 jatko keskeytyksettä energiatehokkuussopimustoimintaa vuoden 2016 lopussa päättyneen sopimuskauden jälkeen.

Sopimuksella pyritään ensisijaisesti energiatehokkuuden parantamiseen, mutta siihen sisältyy myös uusiutuvan energian edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Sopimus tukee olennaisesti myös muuta kunta-alalla tehtävää ilmastotyötä. Energiatehokkuussopimuskauden säästötavoite on 7,5 % vuodelle 2025 ja välitavoite vuodelle 2020 on 4 %.

2. SOPIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Kunta-alan energiatehokkuussopimus on Työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian käytön tehostamisesta kunta-alalla ja osa valtion energiapolitiikkaa, jossa energiansäästöllä ja energiatehokkuuden parantamisella on keskeinen sija. Sopimusten tavoite on kattaa yli puolet EU:n energiatehokkuusdirektiivissä Suomelle asetetusta sitovasta energiansäästötavoitteesta. Energiatehokkuussopimukset ovat keskeinen osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa sekä ensisijainen keino edistää energian tehokasta käyttöä Suomessa.

Alkaneelle kaudelle ?? kunnan asetetut säästötavoitteet on laskettu vuoden 2018 energiankulutuksesta. Säästötavoitteet ovat:

vuoteen 2020 mennessä ?? MWh (4 %)

vuoteen 2025 mennessä ?? MWh (7,5 %)

Keitä kaikkia sopimus koskee??? Kunnan omistamia, vuokrattuja ja vuokralle annettuja rakennuksia, katu- ja ulkovalaistusta, vesi- ja jätehuoltoa, tytäryhtiöitä, joukkoliikennettä, omia kuljetuksia ja työkoneita???

3. ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEN TOMEENPANON ORGANISOINTI

?? kunta on nimennyt kunta-alan energiatehokkuussopimukseen liittyessään sopimuksen vastuu- ja yhteyshenkilön. Vastuuhenkilönä toimii kuka?? ja yhteyshenkilönä kuka??. (yhteystiedot, eli puhelin ja s-posti)

Sopimuksen seurannasta ja koordinoinnista vastaa kuka??. Energiatehokkuussopimuksen toteutumista seurataan missä??? Toimenpiteet ja niiden toteutuksesta vastaavat tahot on kuvattu myöhemmin tarkemmin.

4. TOIMENPITEET JA VELVOITTEET

Energiansäästö tavoitteiden saavuttamiseksi ?? kunta on sitoutunut energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen ja energiatehokkuussopimuksessa esitettyihin toimenpiteisiin siten, kun se on teknisesti ja taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista.

Energiatehokkuussopimuksen toimenpiteet ja velvoitteet:

- Toiminnan organisointi ja suunnittelu
- Energiankäytön tehostamismahdollisuuksien selvittäminen
- Kustannustehokkaiden energiankäytön tehostamistoimien toteuttaminen
- Energiatehokkuuden huomioon ottaminen suunnittelussa ja hankinnoissa
- Henkilökunnan koulutus ja energiatehokkuusasioiden viestintä
- Vuosittainen raportointi energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään
- Pyrkiminen uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen

5. Kunnan sopimuskauden tavoitteita ja toimenpiteitä

Energiatehokkuustoimenpiteiden toteuttaminen liittyy kaikkeen kunnan toimintaan ja on yhteistyötä, johon myös kaikki työntekijät jollakin tasolla osallistuvat. Energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden lisäksi energia- ja materiaalitehokkuustavoitteita ja toimenpiteitä kirjataan vuosittain talousarvioon ja seurataan sekä toimialakohtaisesti että laajemmalla tasolla osana kuntatrategian toteuttamista.

Koska sopimuskausi ulottuu vuoteen 2025, ei kaikkia toteutettavia toimenpiteitä vielä tiedetä. Toimintasuunnitelmaa voidaan jatkossa päivittää erityisesti sopimuskauden loppupuolelle sijoittuvien toimenpiteiden osalta sekä välitavoitteen tarkastelun jälkeen.

5.1. Tilapalvelut (kiinteistöjen energiankäyttö ja energiatehokkuustoimenpiteet)

Mitä toimia aiotaan toteuttaa kunnan kiinteistöille?

- Hyödynnetään eri rahoitusmuotoja (esim. ESCO-hankkeet) energiatehokkuusinvestoinneissa
- Toteutetaan öljylämmityskiinteistöjen lämmitystapamuutokset vuoteen 2025 mennessä
- Luodaan suunnitteluohjeet energiatehokkuusvelvoitteet huomioiden
- Kuukausittainen kulutusseuranta ja sen hyödyntämisen kehittäminen
- Tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen
- Verkostoituminen ja alueellisen toiminnan hyödyntäminen
- Hyödynnetään uusiutuvaa energiaa mahdollisuuksien mukaan
- Kulutuksenohjausjärjestelmien hyödyntäminen talotekniikassa

5.2. Kuntatekniikka

Kunnan toimenpiteet kunnallistekniikan osalta?

- Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen uusimalla elohopeavalaisimet led-valaisimiin
- Katuvalaistuksessa valaistuksen ohjausjärjestelmällä saadaan aikaan säästöjä
- Kuljetus- ja työkalustalon polttoaineen kulutuksen vähentäminen ja energiatehokkuuden huomioiminen kuljetus- ja työkalustalon hankinnassa
- Sähkö- ja/tai kaasuautojen hyödyntäminen kalustona

5.3. Vesilaitos

Miten vesilaitos voisi optimoida energiankulutustaan?

- Pumpun energiatehokkuuden parantaminen
- Hukkalämmön talteenotto jätevesistä
- Optimoimalla hapen- ja ilmantarve sekä ilmansyötön energiankäyttö, on mahdollista saavuttaa merkittävää energiansäästöä
- Lietteiden käsittely/kuivauslaitteiston energiatehokkuuden parantaminen

5.4. Rakennusvalvonta

Miten rakennusvalvonnassa huomioidaan energiatehokkuus?

- Rakennusvalvonta ohjaa ja opastaa uudisrakentajia energiatehokkaaseen rakentamiseen
- Korjausrakentamisen neuvonnassa painotetaan talotekniikkaa, tiiveyttä, lämpöfysikaalisia ominaisuuksia

5.5. Kaavoitus

Energiatehokkuuden huomioiminen kaavoituksessa

- kaavoitus- ja liikennesuunnittelu pohjautuu ympäristöarvoihin, joustaviin liikenneyhteyksiin, yhdyskuntateknisiin kustannuslaskelmiin ja palvelurakenteeseen.

5.6. Varhaiskasvatus, opetus ja työtoimintapalvelut

- Energiatehokkuusasioista viestiminen ja ohjaaminen lapsille ja nuorille
- Energiatehokkaiden toimintatapojen luominen yhdessä ohjattavien kanssa
- Euronet 50/50 -mallin hyödyntäminen kouluissa

5.7. Ateriapalvelut

Ateriapalveluiden energiatehokkuuden parantaminen

- valmistustoiminnan energiatehokkuuden parantaminen
- Ruokakuljetusten tehostaminen energiatehokkuuden kannalta
- Kylmäsäilytyksen ja -jäähdytyksen energiatehokkuus

5.8. Jätehuollon energiankäyttö ja energiatehokkuustoimenpiteet

Jätehuollon energiankäytön tehostaminen

- Biokaasun tuotanto/hyödyntäminen
- Jätekuljetuksen optimointi
- Kiertotalous ja materiaalien uusiokäyttö

5.9. Hankinnat

Miten hankinnoissa voitaisiin huomioida energiatehokkuus?

- Hankintaohjeistuksen päivittäminen sisältämään Ministeriön julkaisema ohje ”Energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa” tarkoituksenmukaisessa laajuudessa
- Hankintahenkilöstön kouluttaminen huomioimaan energiatehokkuus hankintamenettelyssä ja mm.
- Motivan www-sivuilta löytyy työkaluja ja ohjeistuksia energiatehokkuuden hyödyntämiseen hankinnoissa

5.10. Kunnantytäryhtiöt

Mikäli kunnantytäryhtiöt mukana sopimuksessa heidän tavoitteitansa ja toimenpiteitä tulisi lista myös.

6. ENERGIATEHOKKUUDEN RAPORTOINTI

Sopimus edellyttää seuranta ja raportointia. Edellisen vuoden energiankäytöstä, energiansäästötoimenpiteistä ja niiden säästövaikutuksista sekä muista sopimuksen mukaisista toimenpiteistä raportoidaan vuosittain huhtikuun loppuun mennessä seurantajärjestelmän kautta Motivalle.

Sopimuksen yhteyshenkilö vastaa raportointitietojen koostamisesta ja raportoinnista seurantajärjestelmään.

7. TOIMINTASUUNNITELMAN PÄIVITYS

Toimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja siitä on vastuussa **kuka/ketkä???**. Toimintasuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet huomioidaan **??** kunnan **strategiaa/ympäristöohjelmaa** päivitettäessä sekä muita mahdollisia sopimuksia laadittaessa.